

Wydział N...
prezesa
K...
Ir...-M...

+
KOPERSKA Apolonie

niontra Tomee - Sakramentke

Tajne
m...
W...
ZAK

2664 / WSK

I 11 Relacja wstawiwa

- Relacja przekazana przez EW, Krosnowska, kopia,
k. 2 s1-2.

I/1/1 126

Apolonia Koperska - siostra Tomea od Trójcy Świętej, Sakramentka.

Ur. w Warszawie 14 maja 1867 r.

Zginęła zasypana w Kościele Sakramentek w czasie Powstania Warsz.
w d. 31 sierpnia 1944 r.

Pochodziła z zasłużonej dla kraju rodziny, zrujnowanej konfiskatą
ziemi. Ojciec następnie założył przedsiębiorstwo meblarsko- tapi-
cerskie w Berlinie. Matka, Elżbieta z Gromkierów /?/, współtwórczy-
ni zakładu dla chorych na raka przy ul. Pułaskiej w W-wie.

Rodzice, przeciwni wyższemu wykształceniu kobiet, wydziedziczyli
Apolonię, gdy przeforsowała decyzję studiów.

Studia we Fryburgu finansował zakład naukowy Cegylli Plater-Zyber-
kówny w Warszawie, w zamian za zobowiązanie późniejszego nauczania
w szkole im. C. Plater-Zyberkówny. Apolonia uzyskała doktorat
filozofii, uczęszczała również na wykłady teologii. W latach
1907-1918 uczyła historii powszechnej i geografii w szkole C. Pla-
ter-^{Zyb}berkówny. Do zakonu Sakramentek wstąpiła po śmierci rodzi-
ców, którymi się w ich starości opiekowała - w 1929. Opiekowała
się wcześniej także synami zesłanego brata.

W okresie okupacji prowadziła tajne wykłady na terenie klasztoru
Sióstr Sakramentek, przeznaczone dla młodzieży licealnej i uniwer-
syteckiej - z zakresu m.in. psychologii tomistycznej. /Lata 1942-
43/.

W czasie Powstania Warszawskiego ^{ja} jako podprzeorysza udostępniła
budynki klasztorne dla potrzeb szpitala powstańczego kierowanego
przez doktora "Morwę" - Tadeusza Pogórskiego /szpital baonu "Gustaw"
zgrup. "Róg"/. Szpital ten działał w czasie 8-11 sierpnia 1944,
^{zobowiązaniu} następnie po /pożarze ranni powstańcy zostali ewakuowani. W klasz-
torze pozostał jeszcze szpital cywilny, którym siostry w miarę m-
żności troskliwie się opiekowały, podobnie jak chroniącą się na
terenie kościoła i klasztoru ludnością cywilną.

W d. 31.VIII przy kolejnym bombardowaniu kościoła i klasztoru zginęło pod gruzami około 1000 osób ludności cywilnej, 4 księży i 35 sióstr Sakramentek wraz z siostrą Tomeą - Apolonią Koperską. /Przy życiu pozostało 11/.

Informacje o Apolonii Koperskiej - siostrze Tomei zebrane przez Komitet Redakcyjny zarysu monograf. szkoły im. C.Plater-Zyberkówny oraz Komisję Histor. baonu "Gustaw". Opracowała Ewa Krasnowolska.

Informacje o ~~Marii~~ siostrze Tomei m.in.: obszerna wzmianka w książce "Danina krwi" z wojennych dziejów klasztoru SS Sakramentek w W-wie" pióra Jadwigi Stabiniak, w "Editions du dialogue. ~~Saint~~ Societé des éditions internationales", Paris 1977; "Kościół Sakramentek" Marty Topińskiej, PWN 1974, str. 97-107 /bibliogr. s.105/; W bibliogr. tej wymien. "Dokonana ofiara, z przeżyć SS Sakramentek w Warszawie. Powstanie 1944.", W-wa 1948. Stanisław Podlewski, Przemarsz przez Piekło", wyd. III, Pax 1971, str. 221, ⁵ 591.

Wzmianki w relacjach znajdujących się w materiałach do historii baonu "Gustaw", m.in. w relacji /mszpis/ dr "Morwy" - Tadeusza Pogórskiego, we wspomnieniach Anny Szatkowskiej i Ewy ~~Krasn~~ Orlikowskiej-Krasnowolskiej "Sanitety" /mszpis/, itd. - w posiadaniu Ewy Krasnowolskiej.

Fotografia Apolonii Koperskiej z ok. r.1918 do udostępnienia. Siostry Sakramentki wyraziły zgodę na jej opublikowanie, natomiast fotografii zakonnej brak.

Ewa Krasnowolska

Przekazalam dla Fundacji
AK w Toruniu. 1.8.2000.
EK

T. 2664/WSK

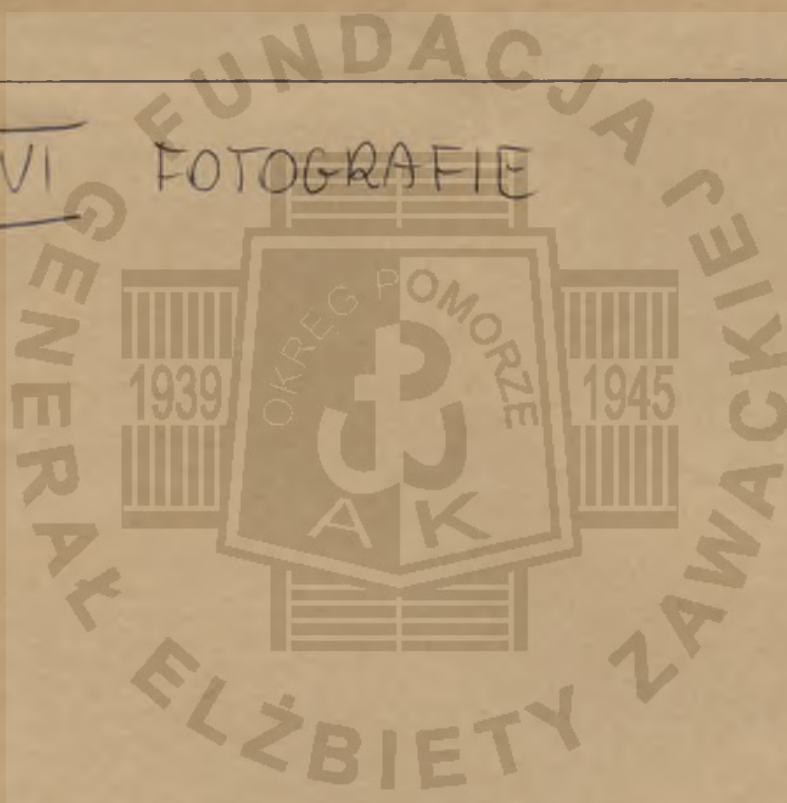
post.
Wann.

KOPERSKA Apollonia

s. Tomea (zakon ss. Sakramentek)

VI

FOTOGRAFIE

II/2

L.dz. 2303 WSK 02

Przełazata Gwazdusowska
18.VII.2002

Zdjęcie sprzed 1929r. - przed
wstąpieniem do Zakonu ss.
Sakramentek

Apollonia Kopyńska
(siostra Toina)

APOLONIA KOPERSKA VI/3
nauczycielka HISTORIA
NASTĘPNIE SIÓSTRA TOMEA SAKRAMENTKA
† POWSTANIE WARSZAWSKIE 1944 R.
: Zdjęcie z lat 1916-1918.

KOPERSKA Apdomie

